

Mit hiszek Jézus Krisztusról?

A BIBLIA AZÉRT ZSENIÁLIS KÖNYV, mert lehetőséget ad erre a „lebegésre”, hogy személyes kereséssel beszáljak ebbe a „lebegő ügybe”, és valamilyen Krisztus-képet formáljak magamnak. Itt kezdődik a személyes vallomásom.

Először is idézem azt, amit Pál apostol mondott, mert reám is áll. Azt mondja Pál: „Megragadott engem a Krisztus, ezért én megragadom a Krisztust.” Az én történetem is ez. Megragadott a Krisztus, és most már én is szeretném megragadni, és összekapaszkodom Vele. Ez a keresztény élet. Szerintem az a hiteles beszéd Jézusról, ahol ez történik. Egy megragadott ember megragadja Krisztust, és elmondja a többieknek, hogy engem megragadott Krisztus. Olyan jó dolog Krisztus megragadottságában élni. Mostantól azt mondom, ami szubjektív. Hiteles, így igaz, ahogy mondom, de nem kötelező. Mindenkinek lehet saját krisztológiája, és legyen is. Ismét mondom, hogy többet ér, ha valaki akár a tévedés kockázatával is, de felépíti személyes krisztológiáját, mintha bebifláz egy dogmatikakönyvet. A dogmatika Krisztusa nem érvényes, halott. A személyes Krisztus-vallomás érvé-

nyes akkor is, ha benne foglaltatik a tévedés kockázata. Ez a hitvallásom.

MIT HISZEK ÉN JÉZUS KRISZTUSRÓL? Hiszem, hogy ő a világ Megváltója. De nem doktrinálisan, hanem egzisztenciálisan a világ Megváltója. Nem úgy, hogy hozott egy tant, azt átadta, és azt valljuk. Ez volna a doktrinális megváltás. A végső igazságok gyűjteménye. Hegyi beszéd stb. Nem. Jézus a világ Megváltója, de nem doktrinálisan, hanem egzisztenciálisan, azaz ő rálépett egy útra, és azt az utat végigjárta. Azt mondta: Kövess engem! En ebben a Krisztusban hiszek, és abban az útban, amelyet Ő végigjárt. Jézus megmutatta az utat. Én vagyok az út – mondta. Jézus végigjárt egy utat, és azt mondta: Kövess engem, mert az életre vezet, ez az élet útja. Ez a megváltás. Jézus követése. Mi ez az út, amelyet Jézus végigjárt? Itt modern, ha tetszik, filozófiai fogalmakat használok, hogy közel hozzam a csodálatos Jézus-misztériumot. *Jézus belépett az emberlét alapkonfliktusába.* Megszületett, gyermek lett, felnőtt. Belépett az emberlét alapkonfliktusába. Végigjárta ezt az utat, az emberlét alapkonfliktusából indult el, és jutott valahova.

Mi ez az alapkonfliktus? Az, hogy be vagyunk szorítva, keretek között élünk, és a keretek szűkek, szorosak, fojtogatnak. Úgy érezzük, hogy emberlétünket ezek között a keretek között nem lehet megélni, innen túl kell lépni, el kell jutni valahová. A kulcsszó itt: *túllépni*. Az emberlét szűkösségéből túllépni az élet felé. Túlnőni az emberi kategóriákon, és belenőni az isteni kategóriába. Ez a misztérium.

TÚLNÖNI, EZT CSINÁLTA JÉZUS. Túlnőtt az ácsmester foglalatosságán; kilépett a családból, ment a zsinagógába, olvasta az Igét. Aztán túlnőtt a zsinagógán; akkor jött Mózes, a csodálatos Tóra. Jézus túllépett a Tórán is, és jött a zsidó nép közössége, de Jézus túllépett a zsidó kötöttségen is. Kilépett az alapstruktúrából. Ezt nem lehetett büntetlenül csinálni, megölték. Ezt nem lehet, a társadalom nem tűri, hogy valaki túllépjen a kategóriáin. Jézus meghalt a kereszten, mert túllépett. Mi is meg fogunk halni, ha túllépünk a keretekben. Kiseb-nagyobb halált biztosan el fogunk szenvedni. Jézus túllépett, meghalt.

És itt jön a csodálatos folytatás: Isten nem engedte, hogy „rothadást lásson az ő szentének teste”, és feltámadt. Nem tudjuk, hogyan, de biztos, hogy valóságosan feltámadt. Túllépett a halálon, és belépett az isteni világba. Ez az út, „én vagyok az út”. Ez az emberlét útja, ez a megváltás útja. Ehhez *segítség* kell, hogy az ember tudjon meghalni, még jobban meghalni. Itt van a Szentlélek szükségessége, de ez benne van a „pakliban”.

A lényeg, hogy mindnyájan keretek között szorongunk, érezzük, hogy nem tudjuk igazán megélni az életünket. Jézus előttünk jár: Igen, barátom – mert ő barátjának tekint minket –, igazad van. Túllépni. Most jön a jaj, jaj: a dogmatikusok és a morálteológusok hangja: Ez nagyon veszélyes út. Tényleg veszélyes út, nagyon nagy buktatói vannak ennek a bizonyos túllépésnek. Mindjárt mondom az egyik veszélyt. Ha valaki úgy lép túl a kategóriákon, hogy a semmibe lép ki, az halálos. Őket nevezik úgy, hogy anarchisták. Az anarchisták tudvalevően túllépnek, de nem tudják, hová lépnek. Csak az a lényeg, hogy felrúgni a régit, és kilépni. Ez nem Jézus követése. Túl kell lépni, de úgy, hogy az *emberiből kinőni, s az istenibe belenőni*.

Itt mondom el azt, hogy mi a legnehezebb túllépés. Mert az, hogy az ácsmesterségből kilépni, a zsidóságból

kilépni, a Tóráat háta mögé tenni, nem nehéz. Komoly döntés, és Jézus is komolyan csinálta, de ez semmi ahhoz képest, ami az igazi. Mi az? Az egóból, az Énből túllépni, kilépni. Ez valami. A híres zsidó teológus tudós, Martin Buber egész rendszert épített arra, hogy az emberré válás azáltal történik, hogy kilépek az egóból, és megérkezem a Te-hez. Ez nagyon nehéz. Kilépni az egóból, és odalépni a másikhoz, áttenni a súlypontot a másikra: ez olyan „egzisztenciális” döntés, amihez kevés az emberi erő. Felülről való, túlnani segítségre van szükségünk.

A TÚLLÉPÉS GYÖNYÖRŰ PÉLDÁJA A BIBLIÁBAN a lábmosás. Jézus megmosta a tanítványok lábát. Ez túllépés volt, ilyet rabszolgák szoktak csinálni. Ez mutatja a túllépés irányát, tendenciáját. Túllépni lefelé. Túllépni felfelé, igen, az kívánatos. De az nem Jézus útja. Túllépni kereteken, kötelekeken lefelé, a lábmosás irányába: ebben benne van Jézus etikája. Jézus etikája ilyen egyszerűen elmondható: túllépni az állatin. Az állati az agresszivitás: a nagy hal megeszi a kis halat, és így tovább. Túllépni az állatin azt jelenti, hogy *erőszakmentesen* élni. Ez Jézus etikájának a tengelye: erőszakmentesen élni. Túllépni az ál-

latin, az erőszakon. Ennek százféle lebontása, alkalmazása van. Az emberi az, hogy „aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét”, vagyis az egót megtagadva, a Te világába, a társaság, a gyülekezet, a nép világába lépjen be.

Végül életünk utolsó órájában is túllépünk. Az is egy túllépés lesz, igazán túllépünk a földi élet kötelekeink, és folytatódik az életünk egy magasabb rendű világban, de ez is túllépés. Ezt a nagy túllépést *elővételezhetjük* a hétköznapiakban is: Ne nekem legyen igazam, neked legyen igazad! Ez az enyém? Nem, a tiéd is, meg az enyém is.

Túllépni. Jézus a világ Megváltója. Ő túllépett a szorosságokon, de nem a szabadosságba, a semmibe, hanem a szeretet mélységébe. Feláldozta, *odaáldozta* magát. Mindenkinek ez a sorsa: nincs más lehetőség, túllépni úgy, hogy belehalunk. Kicsiben, nagyban, végül egészen. Isten nem hagyja, hogy megsemmisüljön az életünk a halálban, hanem az lesz majd az igazi túllépés.

BEFEJEZÉSŰL elmondom, hogy az első számú keresztény élményem, az első igazi találkozásom Krisztussal az volt, hogy összeakaszkodtam egy nagyon durva, erőszakos emberrel.

Az volt várható, hogy bosszút áll rajtam. Nagy meglepetésemre azt mondta, hogy régebben úgy is lett volna, de megismerte Jézust, és most nem csinál semmit, nem üt vissza. Egy durva, vad ember megszelídülésében éltem át először, hogy Krisztus itt van közöttünk. Ebben az emberben benne volt Krisztus. Tudott túllépni saját régi önmagán. Ez volt az első Krisztus-találkozásom. Azt is elmondom, hogy az első vizsga, amikor nekem, a családomnak kellett vizsgázni ebben a tudományban, 1944-45 fordulóján, a budai bombázások idején volt. Kicsi gyülekezetünk volt ott, ahol laktunk. Volt lehetőség arra, hogy elmeneküljek onnan. Kicsi gyerekem volt, és lehetőségem volt, hogy otthagyjam azokat az embereket, és bebiztosítsam az életemet. Amikor dönteni kellett, ez volt az Ige: „Mentsd meg magadat, és szállj le a keresztről” (Máté 27,40)! Az volt az igazi egzisztenciális döntés, hogy *nem szállok le*, ott maradok. Isten megáldotta, hogy nem szálltam le. Ilyesmi a kereszténység. Krisztus követése, túllépés, mindig szabadabban lépni, mindenféle köteleket túllépni, de mindig lefelé, a több, a teljesebb szeretet felé.

Farkas József